ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

Κείμενο διδαγμένο από το τροποποιημένο
Ισοκράτους Περί ειρήνης, 14-15

14 Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοίαις, καὶ ὅτι δημοκρατίας οὔσης οὐκ ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ τοῖς κωμῳδοδιδασκάλοις· ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως ἁμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε χάριν ὅσην οὐδὲ τοῖς εὖ ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττοντας καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε δυσκόλως ὥσπερ πρὸς τοὺς κακόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους.

15 Ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διενοήθην. παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριούμενος ὑμῖν οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, ἀλλ' ἀποφανούμενος ἃ τυγχάνω γιγνώσκων πρῶτον μὲν περὶ ὧν οἱ πρυτάνεις προτιθέασιν, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων· οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται τῶν νῦν περὶ τῆς εἰρήνης γνωσθέντων, ἢν μὴ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὀρθῶς βουλευσώμεθα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

Α. Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε την παράγραφο 14 (Εγώ δ' οίδα...την πόλιν εργαζόμενους).

Μονάδες 10

Β. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

Β1. στο παρόν απόσπασμα ο Ισοκράτης παρατηρεί ότι στην εποχή του δεν υπάρχει παρρησία. Τι ήταν ακριβώς η παρρησία και πώς συνδυαζόταν με την «ισηγορία» στο δημοκρατικό πολίτευμα της Αθήνας;

Μονάδες 10

Β2. Με ποιες διαθέσεις αντιμετωπίζουν οι Αθηναίοι τους ρήτορες στην εποχή του Ισοκράτη και τι δηλώνει ο ίδιος ότι θα τηρήσει στην παρούσα ομιλία του;

Μονάδες 10

Β3. Αφού διαβάσετε το κείμενο των παραγράφων 17-18, που ακολουθεί και είναι μεταφρασμένο κείμενο, να απαντήσετε στην ερώτηση: Ποιοι, κατά τον Ισοκράτη, είναι απερίσκεπτοι και παράφρονες σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και γιατί τους χαρακτηρίζει έτσι;

Μονάδες 10

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

17 Αν, βέβαια, σταματήσω σ' αυτό το σημείο[1] την ομιλία μου, ξέρω ότι θα δώσω την εντύπωση πως μειώνω την πόλη μας, εάν οι Θηβαίοι θα εξακολουθήσουν να κατέχουν τις Θεσπιές[2], τις Πλαταιές και τις άλλες πόλεις που έχουν καταλάβει παρά τις ένορκες συνθήκες, ενώ εμείς θα απομακρυνθούμε, χωρίς να υπάρχει καμιά ανάγκη, από τις πόλεις που συμβαίνει να κατέχουμε. Αν όμως με ακούσετε προσεκτικά μέχρι το τέλος, νομίζω πως όλοι σας θα καταλογίσετε μεγάλη απερισκεψία και παραφροσύνη σ' εκείνους που θεωρούν πως η αδικία είναι πλεονέκτημα και σ' εκείνους που κατέχουν με τη βία ξένες πόλεις και δεν συλλογίζονται τις συμφορές που προέρχονται από τέτοιου είδους ενέργειες.

18 Γι' αυτά λοιπόν θα προσπαθήσω με όλο τον λόγο μου να σας διαφωτίσω, αλλά πρώτα ας συζητήσουμε για την ειρήνη και ας σκεφθούμε τι θα θέλαμε να γίνει στην παρούσα περίσταση. Διότι, αν αντιμετωπίσουμε αυτά σωστά και με σύνεση, με αυτή τη βάση θα σκεφτούμε καλύτερα και για τ' άλλα θέματα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

Β4. Τι ήταν οι «επιδεικτικοί» ή «πανηγυρικοί» λόγοι; Ποιος ο επιφανέστερος εκπρόσωπός τους;

Μονάδες 10

Β5.α) Να δώσετε 5 λέξεις της νεοελληνικής με β' συνθετικό όμοιο με αυτό της λέξης «διάνοια»

Μονάδες 5

β) Σημειώστε με Χ στο Σωστό ή Λάθος για το περιεχόμενο των παρακάτω φράσεων:

	Σωστό	*Λάθος*
- ισηγορία: ισότητα απέναντι στο νόμο:	☐	☐
- οίδα: συνώνυμο του «επίσταμαι»:	☐	☐
- παρελήλυθα: σύνθετο του ρ. «Είμι»:	☐	☐
- «προσάντης» σημαίνει «προσιτός»:	☐	☐

Μονάδες 5

Γ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ 237 c-e

Ἔστι δὲ ἀξία ἡ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπαινεῖσθαι, οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, πρῶτον δὲ καὶ μέγιστον ὅτι τυγχάνει οὖσα θεοφιλής. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῶν τῷ λόγῳ ἡ τῶν ἀμφισβητησάντων περὶ αὐτῆς θεῶν ἔρις τε καὶ κρίσις· ἦν δὴ θεοὶ ἐπήνεσαν, πῶς οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε ξυμπάντων δικαία ἐπαινεῖσθαι; δεύτερος δὲ ἔπαινος δικαίως ἂν αὐτῆς εἴη ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ ἡ πᾶσα γῆ ἀνεδίδου καὶ ἔφυε ζῷα παντοδαπά, θηρία τε καὶ βοτά, ἐν τούτῳ ἡ ἡμετέρα θηρίων μὲν ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρὰ ἐφάνη, ἐξελέξατο δὲ τῶν ζώων καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ συνέσει τε ὑπερέχει τῶν ἄλλων καὶ δίκην καὶ θεοὺς μόνον νομίζει. Μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ ὅτι ἥδε ἔτεκεν ἡ γῆ τοὺς τῶνδέ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους.

Λεξιλόγιο: πολλαχή (μεν) και άλλη: με πολλούς και κάθε λογής τρόπους

Θεοφιλής: αγαπητή στους θεούς

Βοτά: χορτοφάγα ζώα

Άγονος: στείρα

Γ1. Να μεταφράσετε το παραπάνω κείμενο

Γ2. α) Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις που είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο:

Αξία, ούσα, έρις, συνέσει

Μονάδες 4

Β) Να χαρακτηριστούν οι παρακάτω προτάσεις και να δικαιολογηθεί η εισαγωγή, εκφορά και η συντακτική τους θέση:

- ότι τυγχάνει ούσα θεοφιλής
- ην δη θεοί επήνεσαν

Μονάδες 6

Γ3. α. Τυγχάνει, είη, ανεδίδου, εφάνη, υπερέχει: να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο του αορίστου β' των παραπάνω ρημάτων στη φωνή που βρίσκονται.

Μονάδες 5

Β. Η χώρα, ημών, κρίσις, θηρίων, τους προγόνους: να γραφεί η τόνο πτώση στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006